

- 14:30 EU- ja KV-asiat
  - Tekstin- ja tiedonlouhintaa (DSM-direktiivi) koskeva komission työpaja
  - Tekijänoikeuden infrastruktuuri EU-tasolla
    - hallitusneuvos Anna Vuopala, opetus- ja kulttuuriministeriö
- 14.50 Tekoälyyn liittyvien tekijänoikeudellisten kysymysten käsittely pienryhmissä
  - Tilannekatsaus
    - hallitusneuvos Anna Vuopala, opetus- ja kulttuuriministeriö

Tekstin- ja tiedonlouhintaa (DSM-direktiivi) koskeva komission työpaja

- Komissio käynyt muutamia neuvotteluja avainsidosryhmien kanssa ja pitänyt muutamia työpajoja
- Tietoa mahdollisista johtopäätöksistä saatavissa vasta 3.7 työryhmässä
  - 12 oikeudenhaltijaryhmää, 8 Gen-AI edustajaa keskustelleet opt-out -mekanismeista (ja toisaalta opt-in mahdollisuuksista) →
  - New commission will make the decisions. Ursula v d Leyenilla oli 2 fokusta digitaalinen ja vihreä siirtymä → Nyt AI ja turvallisuus/puolustus?
- Uuden komission ohjelma syksyllä 2024

Tekijänoikeusinfran kehitys EU-tasolla

- Yhteistyö Europeum EDICin kanssa → asetettiin 21.5.2024; pääpaikka Belgia
- Tekoäly-käyttötapausten tavoite olisi testata miten yhteiset periaatteet EU-tasoiselle tekijänoikeustietoinfralle (ORDF) varmistaisi
  - DSM-direktiivin tekstin- ja tiedonlouhintaa koskevien säännösten soveltamisen (art. 4, opt out tekoälyn koulutusdatasta)
  - Tekoälyasetuksen (AIA) edellytykset, että tekoälyn koulutuksessa noudatetaan EU:n lainsäädäntöä (lisäksi läpinäkyvyysvelvoite ja AI-sisällön erottelu teoksista, joihin sovelletaan tekijänoikeuslakia)
- Hyödyt: Mahdollistaa tekijänoikeustiedon yhdistämisen ESBI:ssä (EU:n lohkoketjupalveluinfrastruktuuri) pilotoituihin **digitaalisiin lompakoihin**, sekä **digitaaliseen identiteettiin** (EUDI, DID) luovan alan tekijöille, joilla ei ole olemassa olevaa standardoitua tunnistetta järjestöltä
- **Haasteet: Liittymismaksu; Suomen ei tarvitse liittyä Europeumiin jäseneksi mutta tarkkailijaksi liittyminen on välttämätöntä ja avointa kaikille jäsenvaltioille → suositus pyrkiä edistämään jäsenyyttä → EBSI Benefits for Finland 20.2 – >jatko pohjoismaisella tasolla?**

COPYRIGHT INFRASTRUCTURE TASK FORCE - PROJEKTIT SYKSYLLÄ 2024

#1 on the **interrelations** between internal author IDs used by libraries, an **industry identifier such as ORCID**, and international identifier such as **ISNI, the EU work on eIDAS 2.0** (and developments at HAND)

#2 on the **interrelations** between international standards such as **DOI, ISBN, ISCC and ISSN** and internal work IDs used by libraries.

#3 participate in the **standardisation project of ISO / JPEG Trust** focused on the standardisation of authorship declarations. We could focus on images as handled by galleries, libraries, archives and museums. We would pilot a first technical solution for photography.

#4 analyse the **use cases and legal requirements of the opt-out expression** mentioned in the Article 4(3) of the EU directive 790/2019 on copyright in the Digital Single Market as introduced in the document *CI Task Force – AI and Copyright Use Case.docx*

#5 study the feasibility of **interconnecting existing registries, e.g., the registries of a handful of national libraries** or research libraries in the Member States participating in our first project. We would pilot a technical solution between 2 participants in our first project.

Tekoälyyn liittyvien tekijänoikeudellisten kysymysten käsittely pienryhmissä

- Kolme pienryhmää kokoontui toukokuun lopussa
- **Ryhmä I:** Tekoäly luovassa työssä, Vetäjinä Nora Kajantie/YLE, Virva Salama, Kansallisgalleria
- **Ryhmä II:** Teknologia: Vetäjänä Ano Sirppiniemi, Teosto
- **Ryhmä III:** Juridiikka: Vetäjinä Ismo Huhtanen, Uutismedian liitto & Maria Rehbinder, Aalto
- → 2. kokousta jäljellä: Kokoukset jatkuva syyskuussa
- Raportointi lokakuussa 2024

Ryhmä I

- Teos/tekijyys tekoäly-aikana, miten palveluiden käyttöehdot vaikuttavat luomistyöhön ja tekijyyteen (HUOM! Tekijänoikeuslainsäädäntö, tekoälyasetus ja tietosuoja juridiikka-ryhmässä)
- Analyysi tekoälyn käytöstä eri luovilla aloilla – olemassa olevien käytäntöjen läpikäynti ja tarve toimintaohjeisiin, kun tekoälysovelluksia käytetään työkaluina
- Tekoälytuotoksen merkitseminen/rekisteröinti – mitä jo nyt tehdään, mahdollisuudet ja riskit. Tarkastellaan olemassa olevia käytäntöjä inhimillisen luovan panoksen tunnistamiseen ja merkitsemiseen, joka on perusta toiminnalle jatkossa riippumatta syntyvistä liiketoimintamalleista
- Luovien ihmisten tulevaisuus ja toimeentulomahdollisuudet/ arvostus, työmahdollisuudet ammattitaitelijana; analysoidaan luomisen (tekijä) ja esittämisen (esittäjä taitelija) välinen suhde ja pohditaan tahtotila

Ryhmä II

- Mitä käytännössä tapahtuu, kun tekoälyä koulutetaan tekijänoikeudella suojatulla sisällöllä; tekoälytekniikan matematiikan selittäminen ymmärrettävästi niin, että voidaan arvioida paremmin, mitkä ovat uhat (loukkaukset) ja mahdollisuudet (ratkaisut)
- Tekniset vaihtoehdot oikeuksien pidättämisen (opt-out) tekemiselle ja toisaalta lisensioinnille (opt-in), jossa oikeudenhaltijat saavat korvauksia
- Tunnistettavuus, metadata ja identiteettisuoja (ääni, liike); ISNI-tunniste sekä kansainväliset ja alakohtaiset tunnisteiden hyödyntäminen, selventäminen ja kartoittaminen
- Tekoälysovellusten käyttöehdot ja eettiset kysymykset sekä hyödyntämisen periaatteet
- Koulutuksen tarve tekoälystä toimialoilla, eli miten koulutamme tulevia ja nykyisiä tekoälyn kanssa työskenteleviä tahoja opiskelukontekstissa mutta myös työtehtävien piirissä?
- Generatiivisen tekoälyn soveltamistavat ja hyviksi koettujen toimintatapojen jakaminen; onko tulevaisuudessa mahdollista suojata tuotoksia tekijänoikeudella?
- ?

Ryhmä III

- Tekoäly työkaluna; käyttäjien velvoitteet, eri palvelut, eri ehdot; toiminnan ohjaus luovilla aloilla, joissa jotkut suhtautuvat innokkaasti, toiset näkevät uhkana; tehdään taulukoita tekoälytyökalun käyttäjän velvoitteista teknologian esittelyn pohjalta
- Tekijänoikeuslain soveltaminen genAI:n tuottamiin sisältöihin: Tunnistaminen, tekijänoikeus; Miten voidaan päätellä, onko ihminen tehnyt?
- Tekijänoikeuden peruskäsitteet suhteessa generatiiviseen tekoölyyn – omaperäisyys (myös EU-oikeudessa), teoskynnys, 3 kohdan testi, kappaleen valmistamisen käsite; pärjätäänkö olemassa olevilla tulkinnoilla?
- Avataan relevantti AI-liitännäinen tekoäly- ja tekijänoikeussäätely;
  - Mitä on tekstin- ja tiedonlouhinta? Tekoälyasetuksen läpinäkyvyys/avoimuus-velvoite - Tekoälytoimiston rooli; Käsitellään eri aloilla mahdollisesti syntyneitä sopimus- ja lisensiointikäytäntöjä sekä opt-out/opt-in mekanismeja
- Miten täytäntöönpanna tekijänoikeus, jos teosta käytetty koulutusdatassa; mitä ratkaisuja muualla? Oikeudenhaltijoiden asema tekoällyn kouluttamisessa taloudellisten oikeuksien kannalta
- Ihmis- ja perusoikeuskysymykset, ja myös kielikysymykset: Miten käy suomenkieliselle luovalle sisällölle?
- Muu lainsäädäntö tietosuojaja, liikesalaisuudet, persoonallisuus-oikeus; oikeus omaan ääneen ym.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tekijänoikeuslain muutostarpeiden arviointi

Tekijänoikeusasioiden neuvottelukunta 3.6.2024

Taustamuistiot

- Taustamuistio on esitystavaltaan tiivis, noin 4–10 sivun laajuinen dokumentti, joka koskee yhtä asiakokonaisuutta.
- Muistiot valmistellaan virkatyönä.
- Sisällöstä keskustellaan neuvottelukunnassa. Jäsenten kirjalliset kommentit sähköpostilla copyright.okm@gov.fi
- Ratkaisu mahdollisesta jatkovalmistelusta tehdään ministeriössä.
- Taustamuistio sisältää ainakin seuraavat osat:
  - Asian kuvaus
  - Analyysi
  - Keskustelu tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnassa (tiivis yhteenveto palautteesta ja palautteen pohjalta mahdollisesti tehdyt muutokset)
  - Ministeriön toimenpiteet: esimerkiksi jatkoselvitys, työryhmän asettaminen, lainsäädäntöhankkeen käynnistäminen, ei jatkovalmistelua.
- Muistiot eivät ole valmisteluvaiheessa julkisia vaan tarkoitettu ainoastaan neuvottelukunnan sisäiseen käyttöön.

Arvioitavia asioita / asiakokonaisuuksia

- Tunnistettuja/tiedossa olevia:
  - SVT Play
  - Alkuperäinen ja edelleen lähettäminen
  - Oikeuksien hankinta: suora sopiminen, yhteishallinnointi
  - Uuden sääntelyn toimivuus opetus- ja tutkimuskäytännössä
  - Oikeuksien täytäntöönpano
  - Tekijänoikeuslainsäädännön kokonaisuudistuksen tarpeen arviointi
- Muita esiin tulevia asioita

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ohjelmien saatavuus SVT Play -palvelussa Ahvenanmaalla

Tekijänoikeusasioiden neuvottelukunta 3.6.2024

Yleistä

- SVT Play on SVT:n suoratoistopalvelu (vastaa Yle Areenaa).
- SVT Play on alla esitetyin rajauksin käytettävissä Suomessa ja siten myös Ahvenanmaalla.
  - Uutis- ja ajankohtaisohjelmat sekä (muut) SVT:n omatuotantoiset ohjelmat ovat saatavilla myös Ruotsin ulkopuolella.
  - Muut ohjelmat ovat saatavilla vain Ruotsissa.

(Tv-kanavat ovat saatavilla vain Ruotsissa, radiokanavia ei ole lainkaan.)

Tausta

- HE-luonnoksessa (2021) tekijänoikeuslain 25 h §:ää ehdotettiin muutettavaksi tavalla, jonka katsottiin mahdollistavan SVT Play -palvelun edelleen lähettämisen Suomessa sopimuslisenssin nojalla.
  - Oikeudenhaltijat ja teleoperaattorit sekä niitä edustavat tahot vastustivat ehdotusta.
  - Ahvenanmaan maakuntahallitus piti erittäin tärkeänä, että SVT Play -palvelun koko tarjonta olisi saatavilla Ahvenanmaalla.
- Ehdotus ei sisällynyt lopulliseen hallituksen esitykseen (HE 43/2022 vp).
- Hallitusohjelma: *Ahvenanmaan erityistarpeet arvioidaan tekijänoikeuslainsäädännössä yhdessä Ruotsin viranomaisten kanssa.*

Analyysi 1/4

- Voidaanko Suomessa tehdä jotain, jotta myös muut kuin uutis- ja ajankohtaisohjelmat ja (muut) SVT:n omatuotantoiset ohjelmat olisivat katseltavissa SVT Play -palvelussa Ahvenanmaalla?
- Lähtökohdat:
  - Ohjelmien saatavuus SVT Play -palvelussa perustuu SVT:n ja ohjelmien oikeudenhaltijoiden välisiin sopimuksiin.
  - Muut ohjelmat eivät ole saatavilla Ahvenanmaalla, koska SVT ei ole ostanut oikeuksia niiden yleisölle välittämiseen muualla kuin Ruotsissa.
  - SVT:n tehtäviin, sopimustoimintaan tai SVT:n ja ohjelmien oikeudenhaltijoiden välisiin oikeuksia koskeviin sopimuksiin ei voida vaikuttaa Suomen lainsäädännöllä.

Analyysi 2/4

- Verkkolähetysdirektiivin (EU) 2019/789 3 artikla
    - Verkossa tarjottaviin oheispalveluihin (kuten SVT Play) sovelletaan *alkuperämaaperiaatetta*, eli tekijänoikeudellisesti merkityksellisen käytön katsotaan tapahtuvan vain siinä jäsenvaltiossa, jossa lähetystoimintaa harjoittavalla organisaatiolla on pääasiallinen toimipaikkansa.
    - Ei koske muita televisio-ohjelmia kuin uutis- ja ajankohtaisohjelmia ja lähetystoimintaa harjoittavan organisaation kokonaan rahoittamia omia tuotantoja (pois lukien urheilutapahtumien lähetykset).
- ⇒ Ei vaikuta kysymykseen.

Analyysi 3/4

- Verkkosisältöpalvelujen siirrettävyyttä koskeva asetus (EU) 2017/1128
    - Ilmaispalvelujen (kuten SVT Play) tarjoajilla ei ole velvollisuutta mahdollistaa rajat ylittävää siirrettävyyttä.
    - Joka tapauksessa siirrettävyys koskee vain tilapäistä oleskelua toisessa jäsenvaltiossa (esim. Ruotsissa tarjottavat palvelut ja Ruotsissa asuvat henkilöt silloin kun he käyvät Suomessa).
- ⇒ Ei vaikuta kysymykseen.

Analyysi 4/4

- Edelleen lähettämistä koskeva sopimuslisenssi (tekijänoikeuslain 25 h §)
  - *Radio- tai televisiolähetykseen sisältyvän teoksen saa lähetystä muuttamatta sopimuslisenssin nojalla ... lähettää edelleen yleisön vastaanotettavaksi samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa.*
  - Verkkolähetydirektiivi (EU) 2019/789 ja satelliitti- ja kaapelidirektiivi 93/83/ETY: edelleenlähetyksellä tarkoitetaan alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaista, muuttamatonta ja lyhentämätöntä yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettua edelleenlähetystä.
    - ⇒ On demand -palveluita, joissa yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada ohjelmat saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, ei ole teknisesti mahdollista edelleen lähettää.
    - ⇒ **Kyse ei ole edelleen lähettämisestä**, edelleen lähettämistä koskeva sopimuslisenssi ei sovellu.
- Huom. SVT:n kanavat ovat saatavilla Suomessa. Kopiosto ry myöntää lupia SVT:n kanavien edelleen lähettämiseen esimerkiksi kaapeli- ja iptv-verkoissa sekä yhteisantenniverkoissa.

Johtopäätös ja toimenpiteet

- **Kyse ei ole lainsäädäntöasiasta.** Asiassa on kyse toisen valtion yleisradioyhtiön tehtävistä ja siitä, että yhtiö harjoittaa tehtäviensä mukaista sopimustoimintaa hankkiessaan ohjelmien lähetys- ja muita käyttöoikeuksia.
- Asiassa ei ole neuvoteltavaa. Neuvotteluja Ruotsin viranomaisten kanssa ei käydä.

-

Mahdolliset kirjalliset kommentit viimeistään 25.8.2024
(copyright.okm@gov.fi).